

Денят на Петдесетница

„В деня на Петдесетница всички вярващи бяха събрани на едно място. Изведнъж се чу шум от небето, като бучене на силна буря, и изпълни къщата, където седяха. Тогава се появиха нещо като пламъци или огнени езици и се настаняха върху всеки от тях. И всички присъстващи се изпълниха със Светия Дух и започнаха да говорят на други езици, както Светият Дух им даваше способност.“
Деяния 2:1-4

Християнският свят обикновено признава три изключителни събития като основа на своите религиозни вярвания: чудното раждане на Исус от майка му Мария; смъртта на Исус на кръста на Голгота; и възкресението на Исус на „третия ден“ в божествената духовна природа. Има и четвърто събитие от жизненоважно значение за християните – събитие, което обаче обикновено не се оценява толкова дълбоко, колкото би трябвало. Това е Денят на Петдесетница, който настъпил петдесет дни след възкресението на Исус. Нашата цел в настоящото разглеждане е да проучим произхода, контекста и, най-важното, значението на този специален ден в историята на християнската вяра.

Думата „Петдесетница“ се среща само три пъти в Библията и, като гръцка дума, се появява само в Новия Завет. Най-познатата употреба се намира в думите на нашия встъпителен текст.

Думата се използва по-късно в Деяния 20:16: „Павел беше решил да отплава покрай Ефес, защото не искаше да прекарва времето си в Азия; той бързаше, ако му беше възможно, да бъде в Йерусалим в деня на Петдесетницата.“ Последната употреба на думата е в 1 Коринтяни 16:8: „Аз ще остана тук в Ефес до празника Петдесетница.“ В тези две последни препратки се подразбира, че Петдесетница е била нещо повече от просто забележителното събитие, описано в Деяния, глава 2, относно изливането на Светия Дух. Петдесетницата е възникнала като един от празничните дни на евреите, описани в Стария Завет.

Празникът в Стария Завет

Това, което по времето на Новия Завет става известно като Петдесетница, беше един от трите годишни празника на Израил. В Стария Завет той се наричаше с две имена – „Празникът на жътвата“ и „Празникът на седмиците“. Четем за него под името „Празникът на жътвата“ в Изход 23:14-16: „Три пъти в годината ще ми празнуваш празник. Ще празнуваш празника на безквасните хлябове: . . . И празника на жътвата [Петдесетница], първите плодове на труда ти, които си посял на нивата; и празника на беритбата, който е в края на годината, когато си събрал плодовете на труда си от нивата.”

Друго споменаване на този празник се намира във Второзаконие 16:9, 10, 16, където той се нарича Празникът на седмиците. „Отбройте седем седмици от момента, в който започнете да жънете житото по време на жътвата. След това празнувайте Празника на жътвата в чест на юни 2026 г.

Господа, вашия Бог. Донесете Му доброволно приношение, пропорционално на благословенията, които сте получили от Него. . . . Всяка година всеки мъж в Израил трябва да празнува тези три празника: Празника на безквасните хлябове, Празника на жътвата и Празника на шатрите. При всеки от тези поводи всички мъже трябва да се явят пред Господа, вашия Бог, на мястото, което Той избере, но не трябва да се явяват пред Господа без дар за Него.“ Празникът на седмиците се споменава и на две други места: Изход 34:22 и Числа 28:26-31.

Левит, глава 23, обяснява подробно кога точно се е случвала Петдесетница, каква е била целта ѝ и защо е била описана с две имена – Празникът на жътвата и Празникът на седмиците. Стихове 5-7 гласят: „На четиринадесетия ден от първия месец, при залез слънце, е Пасхата на Господа. А на петнадесетия ден от същия месец е празникът на безквасните хлябове. . . . На първия ден [първият ден от Празника на безквасните хлябове – петнадесетият ден от първия месец] ще имате свято събрание: няма да вършите никаква робска работа в него.“ Този първи ден от Празника на безквасните хлябове трябваше да бъде „свещено събрание“, тоест специален съботен ден. Съботните дни били онези, в които израилтяните не вършели никаква робска работа. В този случай това не било седмичната събота на седмия ден, а специална събота – свещено събрание пред Господа.

Продължавайки с Левит 23:10,11: „Говори на израилтяните и им кажи: Когато влезете в

земята, която ви давам, и жънете реколтата ѝ, тогава ще донесете сноп от първите плодове на реколтата си на свещеника; и той ще размаха снопа пред Господа, за да бъде приет за вас; на следващия ден след съботата свещеникът ще го размаха.“ Това „поклащане“ на снопа, или шепата, от първите плодове на зърнената реколта на Израил, трябвало да се извърши на шестнадесетия ден от първия месец, „денят след“ специалния съботен ден, който бил петнадесетия, както бе отбелязано по-рано.

В Левит 23:15,16 се чете: „От деня след съботата – денят, в който донесеш снопа зърно, за да бъде вдигнат като специално приношение [шестнадесетият ден от първия месец] – отброявай седем пълни седмици [49 дни]. Продължавайте да броите до деня след седмия съботен ден, петдесет дни по-късно. Тогава принесете принос от ново зърно на ГОСПОДА.“ Този петдесети ден бил Празникът на седмиците – или Празникът на жътвата. Той се наричал Празник на седмиците, защото датата, на която се провеждал празникът, се определяла чрез отброяване на седем седмици плюс един ден от момента, в който бил принесен снопът от първите плодове. Освен това гръцката дума „Петдесетница“ означава „петдесетият ден“. В зависимост от еврейското отчитане на всяка календарна година датата на Петдесетница може да варира между втората половина на май и първата половина на юни. Въз основа на изчисленията от Левит 23 съответната дата за Петдесетница тази година беше на 23 май 2026 г.

Целта на израилския празник

Този празник на Израил трябва да бъде празник на благодарност към Бога за първите плодове от реколтата им, откъдето идва и второто му име – Празник на жътвата. Това била специална жътва. Не беше жътва на зеленчуци или плодове, а жътва на зърно – по-конкретно пшеница. Първите плодове от тази жътва били посветени на Бога. По време на този празник били принасяни много жертви. Имало всеизгаряния, хлебни приноси, възлияния, приноси за грях и приноси за мир – всички давани като празник на благодарност към Бога за реколтата от пшеница. Левит 23:16-20

Специалното приношение за този празник трябвало да бъде „ново хлебно приношение“, както е отбелязано в стих 16. Това приношение е описано в Левит 23:17: „От жилищата си в Ерехон ще донесете два хляба за размахване, всеки от по две десети; те ще бъдат от фино брашно; ще бъдат изпечени с квас; те са първите плодове за Господа.“ Израилтяните трябвало да принесат два хляба, направени от първите плодове на пшеничната си реколта. Хлябовете трябвало да бъдат размахани пред Господа като благодарност и посвещение към Него за щедростта на реколтата им. Петдесет дни по-рано те също били размахали принос пред Бога, но той бил само шепа от първите плодове. Сега те били започнали действителната жътва на пшеницата и донесли два хляба, направени от това, което току-що бяха събрали, за да ги принесат в жертва на Господа. Жътвата им щеше

да продължи, докато цялата пшеница бъде събрана.

Съответствие с Новия Завет

Причината да влизаме в подробности относно израилския Празник на жътвата, или Празник на седмиците, е, че той е конкретно свързан с деня на Петдесетница в Новия Завет. Първо, отбелязваме съответствието във времето на този празник. Както беше цитирано по-рано от Левит 23:5, 14-ият ден от първия месец беше израилската Пасха. В Новия Завет това съответства на смъртта на Исус като по-великия пасхален агнец – „Агнето Божие, което отнема греха на света“. (Йоан 1:29). Смъртта на Исус настъпи точно на същата дата. Позовавайки се отново на Левит 23:10,11, два дни по-късно, на 16-ия ден от първия месец, снопът, или шепата, от първите плодове се размахваше пред Господа. Това съответства на възкресението на Исус, което също настъпи два дни след смъртта му като пасхално агне. Точно както беше предсказал, Исус прекарал в гроба част от три дни – част от 14-ия, целия 15-и и част от 16-ия ден от първия месец според еврейското летоброене. Матей 16:21; Лука 9:22

Апостол Павел казва в 1 Коринтяни 15:20, че Исус е „първият плод на онези, които са заспали“. Той беше снопът, шепата от първите плодове – първият, възкресен от мъртвите за вечен живот чрез могъщата сила на Бога. (Колосяни 1:18). Това символично „размахване“ на снопа от първите плодове показва Божието приемане на изкупителната жертва на Исус, резултатът от която беше Неговото възкресение от мъртвите

чрез божествена сила. Накрая, като преброим седем съботи плюс една, или петдесет дни, от възкресението на Исус, снопът от първите плодове ни води до Деня на Петдесетница, както е записано в Деяния, глава 2.

Точно както празникът на Израил беше посвещаването на първите плодове от пшеничната им реколта, Денят на Петдесетница обхващаше посвещаването на по-големите първи плодове – „духовната пшеница“ на Бога. Църквата, съставена от верни християни, трябваше да бъде включена като част от класа на първите плодове. Исус беше „първият“ от класа на първите плодове, но църквата също, както е посочено в Яков 1:18, е „вид първи плодове“. Йоан Богослов говори също за верните християни като за „първите плодове“ в Откровение 14:4, където ги описва като „изкупени от човеците, първите плодове за Бога и за Агнето“. Това посвещаване на църквата започна на Петдесетница, когато тя беше символично размаАнна, или показана, пред Небесния Отец като посветена на Него.

Погледнато от гледна точка на деня на Петдесетница, той беше кулминация на три много важни и жизненоважни събития в Божия план. Първото беше цената за откуп, която Исус предостави, когато умря на кръста като съответна цена за Адам. (1 Тимотей 2:5,6). Второто от тези изключителни събития беше възкресението на Исус чрез могъщата сила на Бога. (Ефесяни 1:19-21). Третото беше Денят на Петдесетница – денят на посвещаването на бъдещата църква на Небесния Отец.

Денят на Петдесетница

Събитията, които обхващат Деня на Петдесетница, са многобройни. Това не беше просто денят, в който Светият Дух слезе върху църквата. Това наистина се случи и ползите бяха не само за онези, които бяха присъствали тогава, но се разпростряха през целия период оттогава насам, върху онези, които са посветили живота си на Бога по приемлив начин.

За онези сто и двадесет последователи на Исус, събрани в горната стая, които бяха посветени на Него, Денят на Петдесетница означаваше много неща (Деяния 1:15). Това означаваше, че Бог е приел тяхното посвещение към Него. Това означаваше, че сега те са оправдани в Неговите очи. Това означаваше, че сега ще започне техният живот на жертва, и означаваше, че е настъпило зачеването от Светия Дух. В резултат на това те вече щяха да бъдат нови създания в Христос Исус. Римляни 5:1; 12:1; 1 Петрово 1:3; 2 Коринтяни 5:17

Денят на Петдесетница е имал огромно значение за всички истински християни чак до днес. Той бележи началото на „високото призвание на Бога в Христос Исус“ (Филипяни 3:14). Петдесетница също така бележи помазването, или посвещаването, на църквата като цяло, за да бъде Божието „царско свещенство“ (1 Петрово 2:9). Той показва, че сега е отворена възможността за всеки отделен бъдещ член на това свещенство да получи нещата, които получаваха онези в горната стая – Божието приемане на тяхното посвещение, оправдание, началото на тяхното жертвоприношение и

зачеването от Светия Дух. От Петдесетница насам всеки бъдещ член на царското свещенство е влязъл в същото това отношение благодарение на събитията, които се случиха тогава.

Може дори да се каже, че на Петдесетница започна процесът на връщане на човека към хармония и благоволение пред Бога, започвайки с църквата. Наистина, Денят на Петдесетница беше първото външно доказателство за човечеството за Божието приписване на ползите от цената за откуп, предоставена от Исус. Римляни 4:16-25

Светият Дух

Разбирането на изливането на Светия Дух е ключ към оценяването на пълното значение на Петдесетница. Какво е Светият Дух? В общи линии Светият Дух е невидимата сила и влияние на Бога. Той винаги е съществувал. Бог е от вечността до вечността, и така и Неговата сила и влияние – Неговият Свят Дух – също са от вечността до вечността.

Има обаче по-дълбоко значение на Светия Дух, що се отнася до посветените християни. За тях Светият Дух може да бъде дефиниран като святото и праведно влияние и сила на Бога, която дава искрата на живота, подхранва и управлява новия им живот „в Христос“ (2 Коринтяни 5:17). Думата „дух“ идва от гръцката дума *pneuma* и означава „дишане“. За да се опрости определението за Светия Дух за християнина, то може да се оприличи на това, което е дишането на живота за физическото тяло. Тялото трябва да

има физическото дишане на живота. Ако дишането бъде отнето от физическото тяло, то умира в рамките на минути. По същия начин, без Светия Дух – Божието свято и праведно влияние – новият живот на християнина в Христос не може да живее, да се развива и да достигне зрелост.

Светият Дух на Петдесетница

В Деяния, глава 2, се описва какво се е случило в деня на Петдесетница във връзка с даването на Светия Дух. В стихове 2-4 се чете: „И изведнъж се чу шум от небето, като бучене на силен вятър, и изпълни къщата, където седяха. Тогава се появиха нещо като пламъци или огнени езици и се настаниха върху всеки от тях. И всички присъстващи се изпълниха със Светия Дух и започнаха да говорят на други езици, както Светият Дух им даваше способност.“

Защо Бог предостави такова външно проявление на изливането на Светия Дух като „шум от небето“, „шум на силна буря“, „нещо, приличащо на пламъци или огнени езици“ и говорене на други езици? Имаше две причини за това.

Първо, това беше свидетелство за присъстващите. Разказът гласи: „В Йерусалим живееха юдеи, благочестиви мъже, от всички народи под небето.“ Много юдеи бяха пътували до Йерусалим, защото това беше един от техните празнични дни. Когато даването на Светия Дух активира апостолите и те започнаха да говорят [или може би да бъдат разбирани] на други езици, това беше свидетелство за всички събрали се там. (Деяния 2:5,6). Мнозина се

учудиха и се питаха какво означават тези неща. Други обвиниха апостолите, че са пияни. Това накара Петър да се изправи и да говори пред множеството. Той цитира пророк Йоил и Псалмите, давайки прекрасно свидетелство за Божия план, в центъра на който е Исус (Деяния 2:12-40). Резултатът от това свидетелство е описан в Деяния 12:41: „В същия ден към тях се присъединиха около три хиляди души.“

Второ, даването на Светия Дух на Петдесетница беше демонстрация на Божията сила и влияние, каквито никога преди не са били виждани в Неговото човешко творение. Тази сила по специален начин се спусна върху апостолите, като им бяха дадени различни „дарове“. Апостол Павел назовава някои от тези дарби в 1 Коринтяни 12:28-30 като: „дарби за изцеление, помощ, управление, разнообразие на езици... чудотворци“. Всички те бяха част от външните дарове на Светия Дух, които бяха дадени, за да помогнат за установяването на ранната църква и авторитета на апостолите. Те бяха огромно проявление на Божията сила и влияние върху тях, проявявайки Неговия авторитет от тяхно име.

По-голямо значение

Колкото и необикновени да бяха тези прояви, колкото и вълнуващи да бяха даровете, и въпреки че те добавиха три хиляди потенциални членове към техния брой за един ден, нищо от това не беше най-важното значение на Петдесетница. По-голямото значение на Петдесетница се отнасяше до основното дело на Светия Дух, което трябваше да бъде вътрешно.

Това дело не трябваше да се вижда от човека. Всъщност то трябваше да бъде делото на развиване на живота на Новото Създание във всеки отделен член на „тялото на Христос“. 1 Коринтяни 12:27

Най-значимото събитие, свързано с Деня на Петдесетница, беше личното зачеване на всеки от учениците от Светия Дух. В 1 Коринтяни 12 Павел обсъжда именно този въпрос. След като изброява различните дарове на Духа в предходните стихове, той заявява в 1 Коринтяни 12:31: „ “ („Стремете се към най-добрите дарове; и все пак ще ви покажа един по-добър път.“) „По-съвършеният път“ беше темата на следващата глава, 1 Коринтяни 13, в която апостолът се фокусира изцяло върху характера на любовта. Любовта е съвкупността от плодовете на Духа, в които се описва развитието на новия живот в Христос (Галатяни 5:22,23). Това беше по-съвършеният път, по-съвършеното дело на Светия Дух и най-голямото значение на Петдесетница.

Делата на Светия Дух

Вътрешното действие на Светия Дух, което Павел обобща като любов, се споменава в много места от Новия Завет. В 8-ма глава от Посланието към римляните се съдържа подробно разглеждане на Светия Дух, което дава много просветление и напътствия на последователите на Христос. Изразът „Свети Дух“ или „Дух“ се споменава около двадесет пъти само в тази глава. Делата на Светия Дух, както са описани тук, могат да бъдат разделени на десет области.

1. Римляни 8:1,2 говори за Светия Дух като за „закон“ – закон на живота. Християнинът трябва да има Светия Дух – закон на живота – иначе Новото създание умира. Тези стихове гласят: „Сега вече няма осъждане за онези, които са в Христос Исус. ... Защото законът на Духа на живота в Христос Исус ме освободи от закона на греха и смъртта.“ Този пасаж не само казва, че Светият Дух е „закон“ на живота, но също така е освободил последователите на стъпките на Исус от онзи друг закон, под който са били преди – „закона на греха и смъртта“.

2. Светият Дух е влияние, чрез което човек ходи и мисли. Римляни 8:4-6 изтъква това: „За да се изпълни в нас, които не ходим по плът, а по Дух, праведността на закона, която е от Бога. Защото онези, които са по плът, мислят за нещата на плътта; а онези, които са по Духа, за нещата на Духа. Защото да бъдеш с плътски ум е смърт; а да бъдеш с духовен ум е живот и мир.“

3. Зачеването от Светия Дух въплъщава мисълта за „Христос във вас, надеждата на славата“ (Колосяни 1:27). Римляни 8:9,10 намекват за това, като казват: „Вие не сте в плътта, а в Духа, ако само Духът Божий обитава във вас. А ако някой няма Духа на Христос, той не е от Него. И ако Христос е във вас, тялото е мъртво поради греха; но Духът е живот поради правдата.“ Този Божий Свет Дух или, както Павел допълнително го нарича, „Духът на Христос“, трябва да бъде „във“ Неговите последователи. Христос не е буквално в нас. Това е Неговият дух на зачеване, Неговото влияние, което е в сърцето ни и което ни мотивира. 1 Йоан 2:27

4. Четвъртото дело на Светия Дух е описано в Римляни 8:11, където се казва: „Ако Духът на Този, Който възкреси Исус от мъртвите, пребъдва във вас, Този, Който възкреси Христос от мъртвите, ще оживи и вашите смъртни тела чрез Духа Си, Който пребъдва във вас.“ Светият Дух „оживява“ – дава живот. Той дава възможност на човек да служи на Бога, да разбере Неговата Истина, да бъде приемлива жертва и в крайна сметка ще даде „венеца на живота“ на онези, които са верни дори до смърт. Откровение 2:10

5. Действието на Светия Дух върху умовете ни ни помага да умъртвяваме, или да погубваме, делата на нашата паднала плът. Римляни 8:13 казва: „Ако живеете по плътта, ще умрете; но ако чрез Духа умъртвявате делата на тялото, ще живеете.“

6. Друго дело на Светия Дух е посочено в Римляни 8:14: „Всички, които се водят от Божия Дух, те са Божи синове.“ Светият Дух води и направлява християнина. Това може да се разглежда като Божията провиденческа грижа за Неговите последователи. Неговият Свят Дух осъществява тази грижа, като е с Неговите последователи по всяка стъпка на тесния път. Авторът на химна е написал: „По-добре да вървя в тъмнината с Бога, отколкото да вървя сам в светлината.“ Божиите хора могат да кажат това, защото именно Светият Дух – Неговото провидение и сила – води и направлява живота им.

7. Зачеването от Светия Дух е уверение за синовство. Римляни 8:15 гласи: „Вие не сте

приели духа на робството, за да се страхувате отново, но сте приели Духа на осиновяването [синовството], чрез който викаме: „Авва, Отче!“ Какво уверение дава Духът на последователите на Христос, че те са Божии деца!

8. Римляни 8:16 казва: „Самият Дух свидетелства на нашия дух, че сме Божии деца.“ Това е твърдение, че нашият дух, нашето сърце, нашите мотиви, които са били предадени на Господа в посвещение, са на същата „вълна“, така да се каже, с Бога – тоест, те „свидетелстват“ заедно със Светия Дух. Когато те свидетелстват заедно, това е декларация, че имаме същите цели, които Бог, чрез Светия Дух, е определил за нас.

9. Светият Дух не ни предпазва от това да споделяме изпитанията и „стенанията“ на настоящия живот, докато сме в плът. Вярно е, че Божията сила може да постигне всичко и Той би могъл да използва Светия Дух, за да ни предпази от преживяването на изпитанията и стенанията на плътта. Въпреки това, това не е в наш най-добър интерес. Този аспект на Светия Дух е показан в Римляни 8:23: „И ние, които имаме първите плодове на Духа, въздишаме в себе си, като очакваме с нетърпение осиновяването ни като синове, изкуплението на телата ни.“

10. Римляни 8:26,27 казват: „Духът също помага на нашите немощи; защото не знаем за какво да се молим, както трябва; но самият Дух се застъпва за нас с въздишки, които не могат да се изразят. И Този, Който изпитва сърцата, знае какво е намерението [гръцки: склонност] на Духа, защото [то] се застъпва за светиите според Божията воля.“ Светият Дух, като свидетелства

на нашия дух, ни помага в онези моменти, когато ни е трудно да се молим на Отца така, както бихме искали, или не знаем за какво да се молим. Както се казва в стиха, Духът се застъпва „според Божията воля“.

Изпълнени с Духа

Апостол Павел ни предупреждава да не „гасим“ Духа – да не се отказваме умишлено от животворната сила на Новото създание. (1 Солунци 5:19). Трябва да бъдем нащрек дори за частична умишленост в това отношение. „Не наскърбявайте Светия Дух Божий“, казва Павел в Ефесяни 4:30. По-скоро нека се стремим да получим възможно най-пълната мярка от Божието влияние и сила – да „бъдем изпълнени с Духа“ (Ефесяни 5:18). По този начин, като сме верни дори „до смърт“, можем истински да оценим значението на Петдесетница и произтичащите от нея благословения за християните, които са посветили живота си да следват стъпките на Исус в жертвата, страданието и служенето на Небесния Отец.